

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvum Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

51. Leonides contra juramentum reuocat testamentum suum, idque illicitè quidem, attamen validè, teneturq[ue] secundus hæres restituere hæreditatem illi, qui primò hæres fuit institutus, si iste ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

vbi datur seruis actio contra dominos, si dicant, quod suis nummis se redemerint, & contra fidem datam manumissi non fuerint. Quare si dominus vi pecuniam aufert, aut stipendium negat, potest Lembla occultâ compensatione uti, sicut docet Lessius *lib. 2. de just. c. 4. dubit. 4 n. 17.*

Ad argumentum in oppositum negamus in primis paritatem, quia Lembla, etsi famuletur, absolutè tamen liber est: non autem sic liberi sunt serui propriè dicti, qui idcirco sicut libertatem, ita jus sibi aliquid acquirendi perdidisse videri possunt. Deinde dicimus, etiam mancipia perditâ libertate non prorsus simul omnia iura perdidisse, vt patet *ex l. 53. cit. adedque sibi etiam acquirere perinde, vt alij famuli, quidquid simili labore extra operam domino debitam acquirant, vt docent cit. Authores.* Iura, quæ statuunt, seruos Domino acquirere, quidquid acquirant, intelligenda sunt, inquit Molina *loc. cit.* regulariter: vel certè, vt tenet Wiggers *Tr. 1. de just. c. 3. n. 18.* per consuetudinem sic mitigata sunt.

LI. Leonides vir diues & absque liberis promittit Diomedii amico suo, quod velit ipsum heredem instituere, & iuramentum addit, se testamentum conditum non reuocaturum, quam tamen reuocationem postea facit à quibusdam ad id persuasus. Queritur. Vtrum Leonides reuocationem testamenti sui contra iuramentum suum licitè fecerit?

Vi.

Videtur licitè fecisse. Ita Bartolus *in l. si quis in principio testamenti. ff. de legatis 3.* Antonius Gomez, Benedictus Ægidius, Azor, p. 3. l. II. c. 7. q. 7. & alij plures relati à Couarr. *de testam. 2. part. n. 15.* Mouentur. Tum quia testamentum suâ naturâ & conditione est reuocabile, quamdiu testator viuit; non enim confirmatur, nisi morte testatoris. Ergo contra naturam & substantiam eiusdem est, vt reuocari non possit in vita, ac proinde iusjurandum adhibitum contra substantiam testamenti non valet. Tum quia promissio hæc est contra bonos mores *ex l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verbor. oblig.* Ergo absque peccato non potest obseruari. Tum quia iuramentum sequitur naturam actûs, cui adijcitur, nec obligat ad plura, quàm ipse actus, licet plus obliget ratione religionis. Ergo cùm testamentum sit de se reuocabile, iuramentum additum non importat irreuocabilitatem.

Resp. I. Leonidem reuocationem testamenti sui contra iuratum promissionem non posse licitè facere. Ita Couarr. *lo. cit.* Vasquez *de Testam. c. 2. dub 3. n. 15. & 16.* Molin. *D. 151. §. contrariam sententiam.* Dicastillo *l. 2. de just. Tr. 19. D. 1. n. 263.* Cardin. de Lugo *D. 24. de just. n. 25.* Palao *Tr. 14. P. 2. pun. 8.* & alij Theologi communiter. Ratio est, quia non reuocare testamentum non est ex se illicitum, aut prohibjtum, sed licitum; esto fortè aliquan-

da

do consultum foret, vt reuocaretur, & in aliquid melius disponeretur. Ergo si Tò non reuocare testamentum alicui iureiurando in eius bonum promittatur, obligabit eiusmodi iuramentum, cum nō sit de re illicita ex parte iurantis. Confirmatur. Si testamentum esset ad pias causas, & iuramento confirmaretur, obligaret, nec leges ciuiles possent illud annullare in tali materia; esset enim votum Deo factum, circa quod nihil leges ciuiles statuere possunt. Cur ergo non obliget quouis aliud iuramento confirmatum?

Resp. 2. Si Leonides prius testamentum reuocauit, condito secundo, etsi id fecerit, illicitè, vt diximus, validè tamen præstitit. Ita cum pluribus Dicastillo *n. 266.* Nam qui iurauit, se alteri non venditurum ædes, si postea vendat, illicitè quidem, sed tamen validè vendet. Item qui iurauit, se Mariam ducturum in vxorem, si postea ducat Añam, validè ducit, sed illicitè; est autem eadem ratio in casu nostro. Ratio esse potest, quia iuramentum non aufert potestatem ad testandum, quam ius gentium & ciuile concedit, sed solum facit, vt sis periurus, si aliud condas.

Resp. 3. Si Leonides iuratam & à Diomede acceptatam promissionem reuocârit, & alium hæredem instituerit, iste secundus hæres vi promissionis tenetur postea restituere hæreditatem illi priori. Ita Molina, Lessius, Dica.

Dicastillo, *Lugon. 34.* & alij. Ratio est. Quia Diomedes, qui prius fuerat institutus hæres, acquisiuit per acceptationem iuramenti ius ad bona testatoris, & iste contraxit obligationem realem ad hæredes transmissam. Ergo hic secundus hæres institutus tenetur implere promissionem reale à testatore factam, & à promissario acceptatam.

Ad 1. in contrarium distinguimus antec. est reuocabile per se nudè consideratum, concedimus: est reuocabile post factum iuramentum de reuocatione non facienda, negamus. *Ad 2.* Itidem distinguimus; est contra bonos mores naturales, negamus: contra ciuiles esto; quia iure naturæ non prohibetur, sed solum lege ciuili, cuius definitioni standum non est in hac materia, quæ reuerentiam iuramenti tangit; quamuis Dicastillo, *Palao lo. cit.* & nonnulli velint, nihil hîc fieri etiam contra legem ciuilem, quæ reuocationem testamenti permittit solum, non prohibet, quam opinionem tenet etiam Diana *part. 10. Tr. 15. Resol. 11.* *Ad 3.* dicimus, Iuramentum sequi naturam actûs principalis quoad tacitam conditionem, si non addatur iuramentum excludens illam conditionem, concedimus: secus, negamus; in proposito autem iuramentum additum excludit conditionem reuocabilitatis, quando dicitur conditio testamenti, quid ergo mirum, si hæc conditio ab actû principali separetur? LII.